

VAD ÄR FREIA-PROJEKTET?

FREIA-projektet är ett EU-finansierat forskningsprojekt som utvecklar bättre testmetoder för identifiering av HORMONSTÖRANDE ÄMNEN (EDCs) som skadar kvinnors reproduktiva hälsa.

FREIA-projektet kommer att:

1

...erhålla ny information och kunskap om skadliga effekter av hormonstörande ämnen på kvinnors hälsa.

2

...utveckla bättre tester som kan användas för identifiering av hormonstörande ämnen som skadar kvinnors reproduktiva hälsa och därmed bidra till bättre reglering av kemikalier.

3

...främja hållbara alternativ för ett hälsosamt samhälle och förbättra kvinnors hälsa.

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT MED KUNSKAP OM HORMONSTÖRANDE ÄMNEN?

HORMONSTÖRANDE ÄMNEN FINNS ÖVERALLT

Hormonstörande ämnen är kemikalier som oftast är tillverkade av människor och som finns i vardagliga konsumentvaror. Hormonstörande ämnen kan störa kroppens egna hormoner och orsaka hälsoproblem.

LÅGA DOSER KAN SKADA

Skadliga effekter av hormonstörande ämnen kan förekomma även vid mycket små mängder som anses vara "säkra" baserat på traditionell riskbedömning som sällan tar hänsyn till hormonstörande effekter.

KONSEKVENSERNA SYNLIGA SENARE

Ibland kan effekterna av exponeringen bli synliga flera år senare, och kan även påverka kommande generationer.

PERMANENTA HÄLSOSKADOR

Exponering under känsliga tidsperioder i livet, såsom under fosterutveckling, barndom eller puberteten, kan orsaka irreversibla skador för hälsan.

ALLA EFFEKTER ÄR INTE KÄNDA

Det finns inga validerade teststrategier för identifiering av hormonstörande ämnen som skadar den reproduktiva hälsan. Därför kan de skadliga effekterna bli förbisedda i riskbedömning av kemikalier.

EXEMPEL PÅ KÄNDA HORMONSTÖRANDE ÄMNEN

BISFENOLA

VISSA BESKÄMPNINGSMEDEL

VISSA FTALATER SOM DEHP

VISSA HÖGFLUORERADE ÄMNEN SOM PFOS OCH PFOA

VILKA EFFEKTER HAR HORMONSTÖRANDE ÄMNER PÅ KVINNANS REPRODUKTIVA HÄLSA?

Problem med den reproduktiva hälsan är ofta kopplade till rubbningar i kroppens hormonbalans. Hormonstörande ämnen kan påverka reproduktiva hälsan liksom en rad andra kända riskfaktorer såsom fetma och rökning. Hormonstörande ämnen kan störa hormonbalansen genom hela livet, från fosterutveckling till vuxna år, vilket kan bidra till uppkomsten av olika hälsoproblem.

TIDIGT KLIMAKTERIUM

BRÖSTCANCER

ENDOMETRIOS

POLYCYSTISKT OVARIESYNDROM (PCOS)

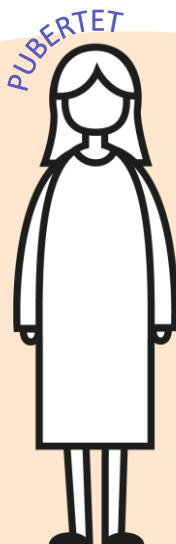
INFERTILITET

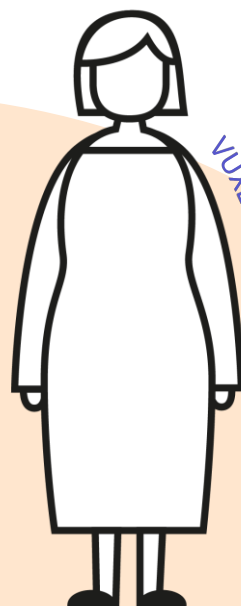
OREGELBUNDEN MENSTRUATIONSCYKEL

FOSTERUTVECKLING

PUBERTET

VUXENÅLDER

FORSKNING OM HORMONSTÖRANDE ÄMNER

Det är viktigt för FREIA att dela och kommunicera våra vetenskapliga fynd och upplysa samhället om de möjliga hälsoriskerna av hormonstörande ämnen.

BÄTTRE TESTMETODER OCH MER SKYDD GENOM EN BÄTTRE KEMIKALIELAGSTIFTNING

BÄTTRE KUNSKAP OM HORMONSTÖRANDE ÄMNER FÖR EN HÄLSOSAMMARE LIVSTIL

Mera information på www.freiaproject.eu

FINANSIÄR. Detta projekt får bidrag från Europeiska Unionens Horizon 2020 program för forskning och innovation under bidragsavtalet med nummer 825100 (FREIA). Detta informationsblad är baserat på författarnas syn och Europeiska Unionen är inte ansvarig för innehållet eller användning av detta material.